

cutting through complexity

Audit

Forvaltningsrevisionsopgave vedrørende forskningsprojekter m.v. der indregnes på eksterne kontoafsnit

005850 12030-3 / 2.923.801

Indhold

1	Indledning	3
2	Baggrund og problemformulering	4
2.1	Afgrænsning	4
3	Opgavens udførelse	5
3.1	Metode	5
3.2	Aktiviteter	5
4	Sammenfatning	6
4.1	Initiativer til styrkelse af kontrolmiljøet	6
4.2	Mangfoldiggørelse af forskningsprojekter	7
5	Eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v. i Region Midtjylland	9
5.1	Kategorisering af forskningsprojekter	9
6	Omfanget af eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v. pr. 31. december 2012	11
6.1	Antal og værdi	11
6.2	Projekter med midlertidigt underskud	12
6.3	Inaktive projekter	14
6.4	Aktivitet i 2012	15
7	Vurdering af det aktuelle kontrolmiljø	17
7.1	Retningslinjer og vejledninger	17
7.1.1	Forslag til forbedringer af retningslinjer og vejledninger	17
7.2	Organisatoriske forhold	18
7.2.1	Forslag til styrkelse af de organisatoriske forhold	18
7.3	Attestation og anvisning	18
7.3.1	Intern kontrol	19
7.4	Projektadministration	19
7.4.1	Forslag til styrkelse af projektadministration	20
7.5	Kontrol af projekter med debetsaldi	20
7.5.1	Forslag til styrkelse af kontrollen af projekter med debetsaldi	20
7.6	Afstemninger	21
7.7	Systemmæssig understøttelse	21
7.8	Systembaserede kontroller	22

7.8.1	Forslag til styrkelse af de automatiske kontroller	22
8	Mangfoldiggørelse af forskningsresultater	23
8.1	Kommunikationsstrategi og mangfoldiggørelse	23
8.2	Konkrete aktiviteter til at understøtte og styrke mangfoldiggørelsen	24
Bilag 1: Forslag til systemmæssige og organisatoriske forbedringer m.v.		26

1 Indledning

Nærværende rapport er udarbejdet i overensstemmelse med kommissorium vedrørende forvaltningsrevision af forskningsprojekter, konti m.v., der indregnes på eksterne kontoafsnit.

Medarbejdere og hospitalerne i Region Midtjylland modtager løbende indbetalinger af midler fra private virksomheder, private fonde, Det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, EU samt andre organisationer til brug for forskning inden for et givet område. Midlerne hidrører endvidere fra legater samt arv og gaver, men omfatter ikke midler fra Regionsrådet, herunder indtægter ved salg af sengedage eller øvrige indtægter, der er opnået gennem levering af kliniske ydelser.

Midlerne, anvendes bl.a. til konkrete forskningsaktiviteter, generel forskning, apparaturanskaffelser samt intern uddannelse m.v. med det fællestræk, at aktiviteterne ikke er finansieret af statens bloktilskud eller af aktivitetsafhængige statslige og kommunale bidrag.

Region Midtjylland varetager en række administrative opgaver i relation til disse indbetalinger, herunder betaling af fakturaer, bogføring, regnskabsudarbejdelse, lønadministration for de tilknyttede forskningsmedarbejdere samt anden administrativ bistand.

2 Baggrund og problemformulering

Formålet med forvaltningsrevisionsopgaven er indledningsvist at etablere et overblik over omfanget af forskningsprojekter, der indregnes på eksterne kontoafsnit i bogføringssystemet med angivelse af organisatorisk tilhørsforhold i regionen. Omfanget opgøres både i antal og i beløb.

Dernæst er det opgavens formål at vurdere, om regionens kontrolmiljø er hensigtsmæssigt tilrettelagt ud fra væsentlighed og risiko (top-down), herunder at vurdere om der er behov for justeringer af regionens eksisterende regelsæt.

Dette omfatter en vurdering af, om der på udvalgte områder er identificeret og valgt rigtige og ensartede kontroller på det rigtige niveau, herunder vurdere og angive optimeringsmuligheder i forbindelse med fastlæggelse af kontroller.

Endelig er formålet med forvaltningsrevisionsopgaven at anføre overvejelser og forslag til, hvorledes omfanget af forskningsprojekter kan mangfoldiggøres, f.eks. i regionens årsrapport.

2.1 Afgrænsning

Opgørelse over omfang opgjort i antal og beløb af de omfattede forskningsprojekter vil blive udarbejdet for hele regionen.

Vurdering af kontrolmiljø, herunder vurdering af behov for justering af regionens eksisterende regelsæt vil alene ske med udgangspunkt i forskningsprojekter på Aarhus Universitetshospital.

Formålet med forvaltningsrevisionsopgaven er ikke at afdække, hvorledes de eksterne midler er anvendt på de konkrete forskningsprojekter, konti m.v.

3 Opgavens udførelse

3.1 Metode

Opgaven er gennemført ved interviews af nøglepersoner samt ved analyse af modtagne informationer m.v., herunder detaljerede oversigter over igangværende forskningsprojekter.

3.2 Aktiviteter

Aktiviteterne til gennemførelse af opgaven har omfattet:

- Kortlægning af forskellige typer eller kategorier af forskningsprojekter.
- Identifikation og indhentelse af økonomidata og øvrige informationer, der er behov for til gennemførelse af forvaltningsrevisionsopgaven.
- Interviews med udvalgte nøglepersoner fra koncernøkonomi (KØ) og fra Aarhus Universitetshospital med ansvar for ledelsestilsyn og øvrige kontroller.
- Gennemgang, review og vurdering af eksisterende kontroller, herunder ledelsestilsyn.
- Vurdering af den nuværende systemmæssige understøttelse af forretningsgange og interne kontroller, herunder anvendelse af ekstern kontoplan i ØS Indsigt m.v.
- Sammenholdelse af procedurer m.v. med god praksis og erfaringer.

4 Sammenfatning

Region Midtjylland forvalter ca. 3.450 eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v. med en samlet forskningspulje, der ultimo 2012 udgjorde ca. 580 mio. kr. De samlede netto-udgifter, der kan henføres til eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v., udgjorde i 2012 i alt 376 mio. kr.

Aarhus Universitetshospitals fondsadministration er den absolut største enhed med 77 % af alle forskningsprojekter, konti m.v. og 83 % af de samlede indbetalte midler ultimo 2012.

4.1 Initiativer til styrkelse af kontrolmiljøet

Kontrolmiljøet hos Aarhus Universitetshospitals fondsadministration vedrørende de eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v. er etableret i overensstemmelse med regionens kasse- og regnskabsregulativ. Der er bl.a. krav om attestation og anvisning af samtlige bilag forud for gennemførelse af betaling.

Kontrolmiljøet omfatter relativt få kontroller, og det er vores opfattelse, at kontrolmiljøet på visse områder med fordel kan styrkes. Vi har nedenstående anført forslag hertil:

Område	Beskrivelse af initiativ
Retningslinjer og vejledninger	Vi anbefaler, at FAS-vejledningen præciseres vedr. ejendomsretten til FAS-midler, herunder evt. overskydende midler efter projektafslutning. Vi anbefaler endvidere, at FAS-vejledningen præciserer, at indkøb af varer og tjenesteydelser så vidt muligt skal ske i overensstemmelse med regionens indkøbspolitik, således at aftaler om særligt gunstige priser og betalingsbetingelser kan udnyttes. Endelig anbefaler vi, at det i FAS-vejledningen præciseres, at indkøbte aktiver, finansieret af FAS-midler, skal registreres og mærkes efter de samme regler som regionens øvrige anskaffelser.
Organisatoriske forhold	Vi foreslår, at regionen overvejer, om den decentrale organisering fortsat er optimal, eller om der kan opnås en bedre udnyttelse af ressourcer og kompetencer.
Systemunderstøttelse af forretningsgange m.v.	Vi anbefaler, at der nedsættes en arbejdsgruppe, der har til formål at afdekke brugernes behov for systemmæssig understøttelse af arbejdsgange og interne kontroller og sammenholder disse behov med den aktuelle funktionalitet i ØS Indsigt og FAS. Forslag til ændringer fremgår af bilag 1.

Område	Beskrivelse af initiativ
Projektadministration	Afdelingsledelsen anbefales at foretage en overordnet gennemgang af alle projekter (minimum 1 gang årligt) med henblik på at vurdere projekternes fremdrift samt sikre, at de fastsatte budgetter overholdes. Den projektansvarlige bør foretage en periodisk gennemgang af status på projekterne, herunder vurdere om projekterne skal lukkes. I den forbindelse bør det vurderes, om projekterne er kategoriseret korrekt, og om beskrivelsen af projektets formål stadig er aktuel.
Koncernøkonomi - Intern Kontrol	Vi vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt, at kontrol med forskningsprojekter, konti m.v., der indregnes på eksterne kontoafsnit, indgår i koncernøkonomis interne kontrolls årsplan, herunder at de afholdte omkostninger er i overensstemmelse med projekternes formål, samt at projektadministration er foretaget i overensstemmelse med FAS-vejledningen. Med henblik på at opnå et fuldstændigt overblik over forskningsprojekter, konti m.v. bør regionen overveje at indføre en kontrol, der sikrer, at der først kan bogføres på en projektkonto i den eksterne kontoplan, når der er oprettet et projekt med de relevante stamdata, og projektet er godkendt af afdelingsledelse og evt. centerledelse.

4.2 Mangfoldiggørelse af forskningsprojekter

Formidlingen af resultaterne af forskningsprojekterne i Region Midtjylland rammer på nuværende tidspunkt en relativ snæver gruppe af interessenter, som den enkelte forsker selv identificerer.

Vores forslag til initiativer vedrørende mangfoldiggørelse af forskningsresultater er sammenfattet herunder:

Område	Beskrivelse af initiativ
Kommunikation til en bredere gruppe af interessenter	For at kunne kommunikere forskningsprojekterne til en bredere gruppe af interessenter (mangfoldiggørelsen) anbefaler vi, at forskningsprojekterne fra opstart til afslutning vurderes i et bredere perspektiv, således at den rette målgruppe kan identificeres, og de rette kommunikationskanaler kan vælges. Herunder skal der også træffes en beslutning om, hvem der er ansvarlig for at udvikle og formidle kommunikationen.

Område	Beskrivelse af initiativ
Årsrapporten skaber forbindelse mellem økonomien og forskningsresultaterne	Årsrapporten kan skabe forbindelsen mellem den samlede økonomi i forskningsprojekterne og deres samfundsmæssige værdi. Vi anbefaler derfor, at der i regionens årsrapport medtages oversigter over den samlede økonomi for de eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v. samt en beskrivelse af udvalgte projekters værdi.

5 Eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v. i Region Midtjylland

Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og Regnskabssystem for regioner omfatter regler for regionernes budgetter, regnskaber m.v. Dette regelsæt omfatter ikke omtale af eksternt finansierede projekter, som håndteres og indregnes uden for regionens bevillingssystem.

De styrings- og forretningsprincipper, som gælder for Region Midtjyllands kasse- og regnskabsvæsen er beskrevet i regionens kasse- og regnskabsregulativ. I henhold til dette regulativ har koncernøkonomi fastsat retningslinjerne for administrationen af fonde, legater og forskningsmidler m.v. Disse retningslinjer fremgår af "*Administrativ vejledning vedr. ekstern finansiering af forskningsprojekter, konti m.v. i Region Midtjylland (FAS)*", herefter benævnt "FAS-vejledningen".

Ekstern finansiering af forskningsmidler m.v. omfatter de midler og donationer, der tildeles en medarbejder eller en afdeling ved Region Midtjyllands hospitaler. Der kan være tale om bevil-linger, der er givet fra industrien, private fonde, Det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd samt øvrige forskningsråd, EU eller lignende.

I henhold til FAS-vejledningen omfatter ekstern finansiering ikke midler fra Regionsrådet, indtægter ved salg af sengedage eller øvrige indtægter, der er opnået gennem levering af kliniske ydelser.

5.1 Kategorisering af forskningsprojekter

FAS-vejledningen opererer med 3 typer eller kategorier af forskningsprojekter:

1. Legater, gaver og enkelt donationer, hvor giveren på forhånd har bestemt, hvad pengene skal bruges til. Dette omfatter også legater med fundats og gaver til særlige anskaffelser.
2. Formålsbestemte forskningsprojekter, der er finansieret af eksterne midler. Det vil sige projekter i traditionel forstand med et start- og sluttidspunkt. Disse projekter finansieres f.eks. af EU eller af Forskningsstyrelsen.
3. De løbende konti er enten knyttet til en enkelt person eller en hospitalsafdeling. Indtægterne stammer ofte fra honorarer, donationer eller lignende, mens udgifterne i henhold til FAS-vejledningen ofte vil være rejse og kongres.

De tre kategorier/typer indeholder således både oplysninger om giveren af midlerne samt om formålet med donationen.

I forbindelse med nærværende forvaltningsrevisionsopgave har hospitalerne og psykiatrien påbegyndt en minutiøs gennemgang af alle projekter, som bl.a. har haft til formål at vurdere om de enkelte projekter er kategoriseret korrekt, om projekterne fortsat skal være aktive, og om projekterne rettelig burde være indregnet på de interne kontoafsnit.

Ved hospitalernes gennemgang er der konstateret projekter som muligvis ikke er kategoriseret helt korrekt og derfor skal omkategoriseres ligesom der er konstateret forskningsmidler, der ikke entydigt kan kategoriseres i en af de 3 typer. Hospitalerne har derfor midlertidigt anvendt en 4. kategori for disse projekter. Endelig er der konstateret projekter, som der ikke har været indtægter eller udgifter på i de seneste år. Disse projekter skal muligvis afsluttes.

6 Omfanget af eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v. pr. 31. december 2012

De i denne rapport viste opgørelser over de eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v., er som udgangspunkt baseret på detaljerede lister over de enkelte projekter, som er bearbejdet på regionens hospitaler og i psykiatrien, og som vi har modtaget til brug for udarbejdelsen af nærværende rapport. På enkelte områder har vi suppleret med oplysninger, der er udtrukket fra ØS Indsigt.

I de efterfølgende afsnit gives et overblik over omfanget af eksternt finansierede forskningsprojekter m.v. i de tre kategorier, som er omtalt i afsnit 5.1 ovenfor:

- Antal projekter, der er registreret som aktive i ØS Indsigt.
- Projekternes værdi eller beholdningen af FAS-midler, der opgøres som summen af de samlede indbetalinger fratrukket summen af de samlede udbetalinger i projekternes levetid.
- Aktivitet i 2012, der opgøres som nettoudgifter.

6.1 Antal og værdi

Pr. 31. december 2012 udgjorde den samlede beholdning af FAS-midler ca. 584 mio. kr., som er fordelt på ca. 3.450 projekter. Beløbet varierer fra år til år, og ultimo 2011 udgjorde den samlede beholdning af FAS-midler således ca. 490 mio. kr.

Antallet af projekter på de enkelte hospitaler fordelt på projekttype fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Antal projekter m.v. pr. 31. december 2012

	1. Legat el. gave m.v.	2. Formåls- bestemt	3. Løbende konto	Antal i alt	%
Aarhus Universitetshospital	358	1.364	933	2.655	77,0
Hospitalsenhed Midt	0	264	43	307	9,0
Hospitalsenheden Vest	21	158	25	204	6,0
Regionshospitalet Randers	0	11	75	86	2,5
Regionshospitalet Horsens	3	31	8	42	1,0
Psykiatrien	7	49	99	155	4,5
Antal i alt	389	1.877	1.183	3.449	100

Værdien af disse projekter pr. 31. december 2012, det vil sige beholdningen af FAS-midler, på de enkelte hospitaler fordelt på projekttype fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Værdi af projekter m.v. pr. 31. december 2012

tkr.	Legat el. ga- ve m.v.	Formåls- bestemt	Løbende konto	Ultimo balance	%
Aarhus Universitetshospital	40.111	266.858	179.361	486.330	83,4
Hospitalsenhed Midt	0	25.930	5.067	30.997	5,3
Hospitalsenheden Vest	394	14.866	2.157	17.417	3,0
Regionshospitalet Randers	0	4.130	13.022	17.152	2,9
Regionshospitalet Horsens	375	5.338	714	6.427	1,1
Psykiatrien	344	15.004	10.031	25.379	4,3
I alt	41.224	332.126	210.352	583.702	100,0

De enkelte hospitalsenheder har som nævnt ovenfor foretaget en minutiøs gennemgang af samtlige aktive projekter dels med henblik på at vurdere, dels om det enkelte projekt skal lukkes, dels med henblik på at vurdere om kategoriseringen af projektet er korrekt.

De foreløbige resultater for Aarhus Universitetshospital viser, at 72 projekter med en samlet beholdning af FAS-midler på ca. 32 mio. kr. umiddelbart kan lukkes, bl.a. på grund af manglende aktivitet i de seneste år.

Gennemgangen på Aarhus Universitetshospital viser også, at ca. 350 projekter med en samlet værdi på 98 mio. kr. kan flyttes fra type 1 og 3 til type 2. Heraf er 290 projekter med en samlet værdi på 86 mio. kr. pt. kategoriseret som type 3; Løbende konto.

Endelig viser gennemgangen på Aarhus Universitetshospital, at der er yderligere 290 projekter med en samlet værdi på 81 mio. kr. ikke entydigt kan placeres i en af de 3 kategorier, men kræver en nærmere undersøgelse. Disse projekter er midlertidigt kategoriseret som en type 4. Arbejdet med at omkategorisere projekterne er ikke afsluttet endnu.

6.2 Projekter med midlertidigt underskud

De samlede forskningsmidler, omfatter både projekter med en kreditsaldo, hvor der således er indbetalt flere midler end der er forbrugt, og projekter med en debetsaldo, hvilket er udtryk for, at der er brugt flere midler på det enkelte projekt end der er indbetalt.

Pr. 31. december 2012 var der i alt 246 forskningsprojekter med debetsaldi på ca. 40 mio. kr. Fordelingen af disse projekter på de enkelte hospitaler, fremgår af tabel 3 herunder.

Tabel 3: Forskningsprojekter, konti m.v. med debetsaldi pr. 31. december 2012

	Antal	Beløb tkr.
Aarhus Universitetshospital	173	23.121
Hospitalsenhed Midt	18	4.020
Hospitalsenheden Vest	37	9.923
Regionshospitalet Randers	1	293
Regionshospitalet Horsens	5	975
Psykiatrien	12	1.326
I alt	246	39.658

Der er flere årsager til, at der kan opstå en debetsaldo på et projekt. Dette kan ofte skyldes, at midlerne til det enkelte projekt, efter aftale med bidragsyder, først indbetales senere i forløbet. Det kan dog også være et udtryk for, at der er brugt flere midler end der er bevilget. På Aarhus Universitetshospital er der etableret en kontrol af projekter med debetsaldi, 2-3 gange årligt, jf. kap. 7.5.

I henhold til FAS-vejledningen er det afdelingsledelsen der i tilfælde af, at et projekt har et merforbrug efter, at projektet er afsluttet i forhold til de tildelte midler, skal udrede de manglende midler fra afdelingens budget.

FAS-vejledningen stiller ingen krav til periodisk kontrol af projekter med underskud. Vi finder det dog hensigtsmæssigt at foretage en sådan gennemgang med regelmæssige intervaller.

6.3 Inaktive projekter

Som gennemgangen på Aarhus Universitetshospital har vist, er der flere projekter, som ikke har haft reel aktivitet i de seneste år. I den nedenstående tabel 4 er omfanget af projekter uden aktivitet i de foregående 1, 2 eller 3 år opgjort, ligesom værdien af FAS-midlerne er opgjort for de projekter, der ikke har været bevægelser på i 2012.

Tabel 4: Forskningsprojekter, konti m.v. uden aktivitet

	Værdi pr. 31/12 2012 (tkr.)	Antal projekter uden aktivitet i 1, 2 eller 3 år.		
		i 2012	2011 - 2012	2010 - 2012
Aarhus Universitetshospital	47.927	525	320	228
Hospitalsenhed Midt	2.005	173	125	107
Hospitalsenheden Vest	1.860	118	101	96
Regionshospitalet Randers	3.151	51	38	27
Regionshospitalet Horsens	973	13	8	4
Psykiatrien	1.707	43	0	0
I alt	57.623	923	592	462

Som det fremgår af tabellen, er der 462 forskningsprojekter, konti m.v., hvor der ikke været nettobevægelser på i de seneste 3 år. Det samlede indestående på disse projekter er ca. 21 mio. kr. Disse 21 mio. kr. er en delmængde af de 32 mio. kr., der er identificeret på Aarhus Universitetshospital, jf. kap. 6.1. Det er vores vurdering, at der bør ske en gennemgang af disse projekter m.v. med henblik på, at de eventuelt bliver lukket.

Det fremgår ikke af FAS-vejledningen, at der skal foretages en regelmæssig og systematisk gennemgang af inaktive projekter. Vi finder det dog hensigtsmæssigt at foretage en sådan gennemgang med regelmæssige intervaller, dog minimum 1 gang årligt.

6.4 Aktivitet i 2012

De samlede nettoudgifter, der er afholdt til eksternt finansierede forskningsprojekter m.v., udgør ifølge bogføringen for 2012 i alt 376 mio. kr. Heraf vedrører 306 mio. kr. - svarende til 81 % - Aarhus Universitetshospital.

De samlede nettoudgifter i 2012, fordelt på hospital og omkostningsart, fremgår af tabel 5.

Tabel 5: Nettoudgifter i 2012 fordelt på omkostningsart

tkr.	Løn, pension & feriepenge	Varekøb & Tjenesteydelser	Netto-udgifter i alt	%
Aarhus Universitetshospital	128.669	177.382	306.051	81,3
Hospitalsenhed Midt	9.338	10.882	20.220	5,4
Hospitalsenheden Vest	17.456	7.847	25.303	6,7
Regionshospitalet Randers	1.965	1.286	3.251	0,9
Regionshospitalet Horsens	3.496	3.036	6.532	1,7
Psykiatrien	8.084	6.862	14.946	4,0
I alt	169.008	207.295	376.303	100,0

Udgifter til løn, pension og feriepenge, i alt 169 mio. kr., omfatter alene udgifter, der er knyttet til de eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v. og som udredes af FAS-midler. Udgifter til løn og pension samt feriepenge til regionens øvrige medarbejdere, herunder medarbejdere i regnskabsenheden på det enkelte hospital og i psykiatrien, som varetager administrative funktioner i relation til de eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v. er ikke omfattet.

Den største enkeltleverandør til de eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v. er i øvrigt Aarhus Universitet, der i 2012 har leveret ydelser for i alt 34,9 mio. kr. En væsentlig del af dette beløb vedrører aflønning af medarbejdere, der er ansat ved Aarhus Universitet.

De samlede nettoudgifter i 2012 fordelt på projekttype og omkostningsart fremgår af tabel 6.

Tabel 6: Nettoudgifter i 2012 fordelt på omkostningsart

tkr.	Løn, pension & feriepenge	Varekøb & tjenesteydelser	Nettoudgifter i alt
1. Legat eller gave m.v.	6.379	13.713	20.092
2. Formålsbestemt projekt	114.976	130.953	245.929
3. Løbende konto	47.653	62.629	110.282
I alt	169.008	207.295	376.303

De samlede nettoudgifter, der er betalt med midler fra løbende konti (type 3), udgør ifølge bogføringen i alt 110 mio. kr. Disse konti er enten knyttet til en enkeltperson eller til en afdeling, og der skal ikke aflægges et særskilt regnskab for projekterne. I henhold til FAS-vejledningen vil udgifterne ofte være relateret til rejser og kongresser.

Som det er anført ovenfor, under afsnit 6.1, har gennemgangen af forskningsprojekter, konti m.v. på Aarhus Universitetshospital vist, at en væsentlig del af projekterne i type 3; Løbende konto, burde være kategoriseret i type 2; Formålsbestemt projekt. Udgifterne til løn, pension og feriepenge, på i alt 47,6 mio. kr., der er bogført på projekter, som er kategoriseret i type 3, skal derfor vurderes under hensyn hertil.

Omkostninger til køb af varer og tjenesteydelser omfatter bl.a. anskaffelse af apparaturer, it-udstyr, mobiltelefoner samt betaling for ydelser fra andre afdelinger på hospitalerne, f.eks. røntgen undersøgelser og blodprøver.

7 Vurdering af det aktuelle kontrolmiljø

Forskningsprojekter, konti m.v. der er indregnet på eksterne kontoafsnit er, i lighed med regionens bogføring i øvrigt, omfattet af regionens kasse- og regnskabsregulativ, og dermed også de respektive hospitalers regnskabsinstrukser.

Indtægter og udgifter, der er tilknyttet de enkelte forskningsprojekter, konti m.v. administreres i regionens økonomisystem ØS Indsigt på linje med regionens øvrige indtægter og udgifter. Det fremgår af FAS-vejledningen, at FAS-midler ved tildelingen kan blive indbetalt på regionens bankkonti til almindelig drift, og regionen skal derfor sikre adskillelse mellem regionens midler og midler tiltænkt til forskningsprojekter, konti m.v.

7.1 Retningslinjer og vejledninger

Region Midtjylland har som tidligere nævnt udarbejdet en skriftlig vejledning; "*Administrativ vejledning vedr. eksternt finansiering af forskningsprojekter, konti m.v. i Region Midtjylland (FAS)*" af 2010 (FAS-vejledningen).

FAS-vejledningen, der er obligatorisk, indebærer, at alle eksternt finansierede projekter og konti i Region Midtjylland skal registreres i ØS Indsigt. Vejledningen indeholder bl.a. en beskrivelse af regler og procedurer og interne kontroller, der er etableret i tilknytning til administrationen af eksterne forskningsmidler.

I henhold til FAS-vejledningen skal alt indkøb foretages i overensstemmelse med hospitalets interne regler vedrørende indkøb af it-udstyr, teknisk udstyr, medicoteknisk udstyr, ligesom apparatur til en værdi, der overstiger 100 tkr., skal aktiveres på hospitalet efter de sædvanlige regler. Det fremgår ikke direkte af FAS-vejledningen, at indkøb skal ske i overensstemmelse med den af vedtagne indkøbspolitik.

Aktiver, der er betalt med FAS-midler, tilhører regionen, jf. FAS-vejledningen. Dette skal ses i sammenhæng med, at likvide FAS-midler som udgangspunkt ikke tilhører regionen, jf. bilag 1 til FAS-vejledningen.

FAS-vejledningen er ikke specifik omkring, hvad der skal ske med aktiverne, når et projekt er afsluttet, hvis dette ikke er bestemt på forhånd af giveren af fondsmidlerne.

Hvis et projekt forbruger ydelser fra den projektansvarliges egen afdeling eller fra andre afdelinger skal den pågældende afdelingsledelse og evt. hospitalsledelsen, ifølge FAS-vejledningen, tage stilling til, hvorvidt projektet skal betale for ydelsen og i givet fald, hvor meget der skal betales.

7.1.1 Forslag til forbedringer af retningslinjer og vejledninger

I henhold til FAS-vejledningen tilfalder ejerskabet til indkøbte aktiver hospitalet. Vi anbefaler, at det i FAS-vejledningen præciseres, at indkøbte aktiver, finansieret af FAS-midler, skal registreres og mærkes efter de samme regler som regionens øvrige anskaffelser.

Vejledningen bør endvidere præcisere, hvad der skal ske med fondsmidler, der ikke er blevet anvendt i projektforløbet, såfremt dette ikke er bestemt af giveren af fondsmidlerne.

Vejledningen bør endelig præcisere, at indkøb af varer og tjenesteydelser så vidt muligt skal ske igennem regionens centrale indkøbsfunktion eller ved udnyttelse af indkøbsaftaler hvorved der kan opnås særligt gunstige priser og betalingsbetingelser.

7.2 Organisatoriske forhold

Administrationen af de eksternt finansierede forskningsprojekter (FAS) varetages af regnskabsmedarbejdere på de enkelte hospitaler eller i psykiatrien. Vedligeholdelse af kontoplanen i ØS Indsigt varetages dog af koncernøkonomi.

Regnskabsenheden på Aarhus Universitetshospital har et fast team, pt. bestående af 8 medarbejdere, der udelukkende varetager administrative opgaver i tilknytning til FAS.

På de øvrige hospitaler og i psykiatrien er der ansat i alt 16 regnskabsmedarbejdere, svarende til 1-2 medarbejdere pr. hospital/afdeling, der i et begrænset omfang beskæftiger sig med de administrative opgaver i tilknytning til FAS. Disse medarbejdere varetager også regnskabsmæssige funktioner i tilknytning til regionens almindelige drift.

7.2.1 Forslag til styrkelse af de organisatoriske forhold

Vi foreslår at regionen vurderer, om den decentrale organisering fortsat er optimal eller om der kan opnås en bedre udnyttelse af ressourcer og kompetencer ved at lade et centralt team varetage de administrative procedurer for alle FAS-projekterne for alle hospitalerne og psykiatrien.

7.3 Attestation og anvisning

Forskningsprojekter m.v. der indregnes på eksterne kontoafsnit er omfattet af regionens kasse- og regnskabsregulativ. Overordnet set er kravene om attestation og anvisning af alle bilag et vigtigt element i den samlede vurdering af kontrolmiljøet.

Fakturaer skal modtages elektronisk og skal varemottages, konteres, attesteres og anvises i regionens økonomisystem ØS Indsigt. Tilsvarende skal interne bilag, herunder omposteringsbilag, attesteres og anvises.

Den manuelle håndtering af bilag, herunder attestation og anvisning samt bogføring sker i regionens it-systemer. De medarbejdere, der kan anviser bilag vedrørende forskningsprojekter, har i de fleste tilfælde også ansvar for at attestere og anviser bilag, der vedrører regionens egen økonomi.

Medarbejderne, der attesterer og anviser bilag både for Region Midtjylland og for et eller flere af de eksternt finansierede forskningsprojekter, skal derfor være meget opmærksomme på, at bilagene er konteret korrekt, således at der sikres adskillelse mellem regionens midler og midler tildelt til forskningsprojekter, konti m.v.

I forbindelse med kontrolbesøg på hospitalerne kan koncernøkonomi; Intern kontrol vælge at kontrollere anvendelsen af forskningsmidlerne. Vi er ikke bekendt med, at intern kontrol har benyttet sig af denne mulighed i 2012 eller i tidligere år.

7.3.1 Intern kontrol

Vi vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt, at kontrol med forskningsprojekter, konti m.v., der indregnes på eksterne kontoafsnit, indgår i koncernøkonomis interne kontrolls årsplan, herunder at de afholdte omkostninger er i overensstemmelse med projekternes formål, samt at projektadministration er foretaget i overensstemmelse med FAS-vejledningen.

7.4 Projektadministration

Igangsætning af et forskningsprojekt, der foregår på et af Region Midtjyllands hospitaler eller i hospitalets regi, forudsætter i henhold til FAS-vejledningen, at afdelingsledelsen og/eller centerledelsen orienteres, og at der eventuelt indhentes en godkendelse af de praktiske og økonomiske sider af projektet fra ledelsen. Disse krav er dels begrundet i forbrug af afdelingens kollegiale, fysiske samt serviceprægede ressourcer, dels at afdelingens budget kan blive belastet, hvis forskningsmidlerne mod forventning ikke er tilstrækkelige til at fuldføre projektet.

I forbindelse med oprettelse af nye projekter i ØS Indsigt skal medarbejderen, der er ansvarlig for det enkelte forskningsprojekt, udfylde en oprettelsesblanket og et budgetskema, som skal godkendes af forskningslederen og afdelingslederen.

I henhold til FAS-vejledningen skal den projektansvarlige kontrollere, at projektet er oprettet med korrekte stamoplysninger i ØS Indsigt.

Af hensyn til den projektansvarlige, som bl.a. har det økonomiske ansvar for projektet, og af hensyn til afdelingsledelsen, som med afdelingsbudgettet kommer til at stå inde for et eventuelt underskud i et projekt, er det vigtigt, at projektets økonomiske forudsætninger, tidshorisont m.v. er oplyst og klarlagt allerede fra projektets start. Den projektansvarlige skal derfor også udfylde et budgetskema, forinden forelæggelse for forskningsleder og afdelingsledelse.

Budgetskemaet anvendes til at artsopdele og periodisere indtægter og omkostninger på det enkelte projekt. For projekter af type 1 og 2 (se afsnit 5.1) vil det ofte være muligt relativt præcist at artsopdele og periodisere indtægter og omkostninger. For projekter af type 3 kan det derimod være vanskeligt at forudse både omfanget og den tidsmæssige placering af indtægter og udgifter. I henhold til FAS-vejledningen skal der derfor kun budgetteres for et år ad gangen for type 3 projekterne.

I henhold til FAS-vejledningen skal der foretages en beregning og opkrævning af administrationsgebyret, der typisk udgør 3 % af projektets bevilling. I praksis bliver gebyret dog beregnet af de samlede indtægter eller omkostninger på de projekter, der skal betale et gebyr. Hvorvidt der skal beregnes administrationsgebyr fremgår af projektets stamoplysninger.

Vi er ikke bekendt med, at Region Midtjylland har foretaget en beregning af de omkostninger, der afholdes i forbindelse med administration af eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v.

ØS Indsigt indeholder mulighed for, på den enkelte konto, at angive et budget, f.eks. et budget for det kommende regnskabsår. Vi har konstateret, at denne mulighed ikke bliver anvendt for konti, der er knyttet til eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v.

7.4.1 Forslag til styrkelse af projektadministration

Vi finder det hensigtsmæssigt at anvende muligheden for at angive et budget på de konti i ØS Indsigt, der er knyttet til de eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v., da det kan medvirke til at sikre imod underskud på det enkelte projekt.

Afdelingsledelsen anbefales at foretage en overordnet årlig gennemgang af alle projekter med henblik på at vurdere projekternes fremdrift samt sikre, at de fastsatte budgetter overholdes.

Den projektansvarlige bør endvidere foretage en årlig gennemgang af status på projekterne, herunder vurdere, om projekterne skal lukkes. I den forbindelse bør det vurderes, om projekterne er kategoriseret korrekt, og om beskrivelsen af projektets formål stadig er aktuel.

7.5 Kontrol af projekter med debetsaldi

FAS-vejledningen indeholder ikke klare retningslinjer for løbende kontrol af projekter med debetsaldi, det vil sige projekter, hvorpå der er bogført flere omkostninger end indtægter.

På Aarhus Universitetshospital foretages der løbende kontrol af disse projekter. Kontrollen udføres af de respektive projektansvarlige på basis af oversigter, der er udarbejdet af medarbejderne i regnskabsenheden. Vi er blevet oplyst, at udarbejdelsen af sådanne lister er en tidskrævende manuel proces, som derfor kun udføres 2-3 gange årligt.

7.5.1 Forslag til styrkelse af kontrollen af projekter med debetsaldi

Vi anbefaler, at FAS-vejledningen præciseres med hensyn til periodisk opfølgning på projekter med debetsaldi.

7.6 Afstemninger

FAS-konti, der er indregnet i en regions balance under henholdsvis aktiver og passiver samt FAS-konti, der er indregnet på eksterne kontoafsnit, skal som udgangspunkt udligne hinanden. På grund af løbende ud- og indbetalinger vil der i praksis altid kunne opstå en difference.

I henhold til FAS-vejledningen skal der derfor foretages følgende afstemninger:

1. Beholdning og gæld vedrørende FAS-midler skal efter afstemning altid være lige store.
2. Mellemregningskonto til FAS-projekter registeret i eksterne kontoafsnit afstemmes til registreringer på FAS-konti under passiver.
3. Indestående på FAS-bankkonti afstemmes til bogføringen af FAS-konti under aktiver.

Saldi på kontiene for aktiver, passiver og mellemregning på eksternt kontoafsnit pr. 31. december 2012, fremgår af tabel 7.

Tabel 7: Saldi pr. 31. december 2012

tkr.	Aktiver	Passiver	Mellemregning
Aarhus Universitetshospital	495.894	489.000	486.330
Hospitalsenhed Midt	30.761	30.997	30.997
Hospitalsenheden Vest	18.211	17.565	17.417
Regionshospitalet Randers	14.311	17.152	17.152
Regionshospitalet Horsens	6.427	6.427	6.427
Psykiatrien	25.257	25.364	25.379
I alt	590.861	586.505	583.702

I henhold til bogføringen pr. 31. december 2012 er der enkelte mindre differencer, som bl.a. kan skyldes den tidsmæssige forskydning mellem de faktiske ind- og udbetalinger på regionens bankkonti samt bogføringen i ØS Indsigt, herunder i ekstern kontoplan.

De månedlige FAS-afstemninger er endvidere omfattet af det almindelige ledelsestilsyn af hospitalernes afstemninger.

7.7 Systemmæssig understøttelse

Til brug for registrering af projekter m.v. der er finansieret af eksterne midler er der, som en integreret del af regionens økonomisystem ØS Indsigt, udviklet et Forsknings-Administrativt System (FAS), således at projektadministration og bogføring samt rapportering sker i ØS Indsigt.

Det Forsknings-Administrative System (FAS) er ikke ændret væsentligt siden systemet blev udviklet. Vi er blevet oplyst, at systemet ikke indeholder tilstrækkelig funktionalitet til, at der kan foretages en effektiv udsøgning af projekter ud fra givne kriterier, f.eks. til brug for administrativ bistand.

I erkendelse heraf har Regnskabsenheden på Aarhus Universitetshospital, med hjælp fra forskningsstøtteenheden på Aarhus Universitetshospital, udviklet en webbaseret database, som indeholder stamoplysninger for samtlige eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v., som administreres på Aarhus Universitetshospital. Herudover giver databasen mulighed for at udsøge projekter ud fra oplysninger om projektansvar, afdeling på et hospital, bevillingsgiver samt bidragsyder og bidragsydertype.

Vi har i vedlagte bilag 1 anført vores forslag til forbedringer til det anvendte system (FAS).

7.8 Systembaserede kontroller

ØS Indsigt indeholder et kartotek til projektstamoplysninger, der dog er begrænset til relativt få oplysninger om det enkelte projekt, bl.a. projektstrukturkoden, formålet med projektet, navnet på den projektansvarlige medarbejder samt oplysninger om, hvorvidt der skal beregnes et administrationsgebyr.

ØS Indsigt indeholder endvidere et specifikt afsnit i kontoplanen med konti til brug for bogføring af transaktioner, der vedrører de enkelte forskningsprojekter, konti m.v. Driftskonti og mellemregningskonti er oprettet på eksternt kontoafsnit, mens balancekonti er oprettet på internt kontoafsnit under henholdsvis aktiver og passiver.

ØS Indsigt indeholder ingen begrænsninger i forhold til kontering af bilag. Konteringen af det enkelte bilag skal derfor kontrolleres manuelt af den person, der attesterer bilaget.

ØS Indsigt indeholder en automatisk kontrol, der forhindrer, at den enkelte medarbejder kan attestere og anvise det samme bilag. Kontrollen medvirker til at sikre, at manuelle kontroller, der udføres i forbindelse med attestation og anvisning af de enkelte bilag, forbliver effektive.

Udbetalinger, der er mindre end en fastsat bagatelgrænse, som ikke overstiger 2.000 kr., bliver dog anvist automatisk, når der er foretaget attestation.

7.8.1 Forslag til styrkelse af de automatiske kontroller

Vi anbefaler, at der etableres en kontrol i ØS Indsigt der sikrer, at der først kan bogføres på en projektkonto på eksternt kontoafsnit når, der er oprettet et projekt med de relevante stamdata, som er godkendt af afdelingsledelse og eventuel centerledelse.

8 Mangfoldiggørelse af forskningsresultater

Som det er beskrevet i afsnit 6 omfatter de samlede forskningsprojekter, konti m.v., der indregnes på eksterne kontoafsnit i 2012, udgifter for i alt ca. 376 mio. kr. fordelt på ca. 3.500 forskellige projekter, konti m.v. Dertil kommer den øvrige forskning, der dækkes af den løbende drift på hospitalerne. Derfor er det interessant at forholde sig til, hvorledes regionen kommunikerer og mangfoldiggør resultatet forskningsaktiviteterne.

Et er at regionen, hospitalerne og de enkelte forskere ud fra individuelle hensyn og interesser kan være interesseret i at synliggøre forskningsaktiviteter og resultater. Et andet er, at giverne af midlerne typisk har en fælles interesse og fokus på, at forskningsresultaterne kommer samfundet og borgerne til gode.

Dette indebærer implicit en forventning til, at den viden og de resultater, der opnås som en følge af et givent forskningsprojekt, skal formidles til borgerne og samfundet.

8.1 Kommunikationsstrategi og mangfoldiggørelse

Den nuværende status er, at Region Midtjylland har udarbejdet en kommunikationsstrategi; "*Kommunikationsstrategi for samarbejdet på sundhedsområdet mellem Aarhus Universitet og Region Midtjylland*", som har til formål at sikre, at resultaterne af samarbejdet mellem Aarhus Universitet og sundhedsområdet i Region Midtjylland bliver synlige for offentligheden.

Målgruppen for kommunikationsstrategien er:

- Ansatte på sundhedsområdet i Region Midtjylland og studerende på Aarhus Universitet
- Politikere, beslutningstagere samt fonde lokalt, regionalt og nationalt
- Medier i Danmark.

Kommunikationsstrategien omfatter således tre væsentlige målgrupper for Region Midtjyllands forskningsprojekter, men dels er det overladt til den enkelte forsker at formidle forskningsresultaterne, og dels fremgår det ikke eksplicit af kommunikationsstrategien, at forskeren kan eller skal benytte sig af en af regionens kommunikationsafdelinger.

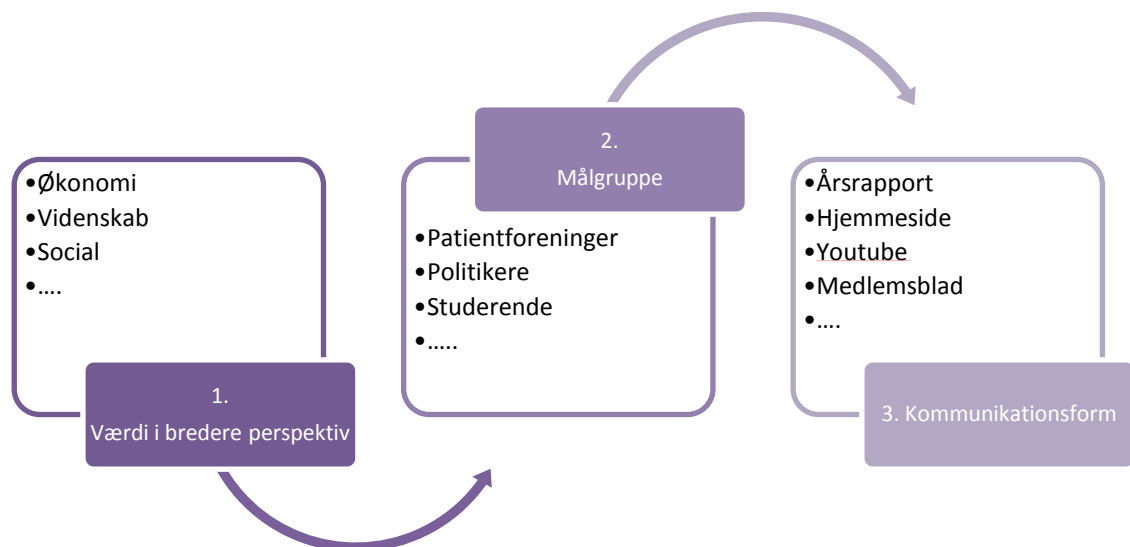
Som følge heraf bliver forskningsresultaterne ofte kun gjort tilgængelige i faglige tidsskrifter, som er et væsentligt element i den enkelte forskers karriere og muligheder for at modtage yderligere midler til nye forskningsprojekter.

Den enkelte borger skal normalt betale for at få adgang til de faglige tidsskrifter, og dermed begrænses forskningsresultaterne til en relativ snæver kreds af interessenter.

Regionens medarbejdere og de studerende ved Aarhus Universitet har mulighed for at læse om igangværende forskningsprojekter i magasinet "*UDFORSK*". Derudover findes der et tæt samarbejde med forskellige patientforeninger, hvilket skal være med til at sikre, at de pågældende patientgrupper får adgang til resultatet af det enkelte forskningsprojekt.

Det er vores vurdering, at Region Midtjylland bør vurdere værdien af projekterne i bredere perspektiv, så mangfoldiggørelsen kan målrettes de interessenter, der har størst gavn af projekterne, og regionen dermed kan vælge den rette metode og kommunikationsform, jf. nedenstående model.

Model 1

Det er endvidere vores vurdering, at det på nuværende tidspunkt giver den største værdi for mangfoldiggørelsen, at få indarbejdet en systematik i at vurdere værdien (step 1) af forskningsprojekter, snarere end at diskutere, hvilken kommunikationsform der egner sig bedst til mangfoldiggørelsen (step 3).

8.2 Konkrete aktiviteter til at understøtte og styrke mangfoldiggørelsen

Regionen har i foråret 2013 indledt en dialog med Aarhus Universitet og de koordinerende lærestolsprofessorer om, hvordan man ved at opbygge et system, hvor kontaktpersoner i kommunikationsafdelingen og de koordinerede lærestolsprofessorer vurderer den færdiggjorte forskning med henblik på at blive mere effektiv til at finde og formidle forskningsnyheder fra Aarhus Universitetshospital.

For at sikre en ensartet og systematisk tilgang til mangfoldiggørelse af forskningsresultater anbefaler vi, at der i tilknytning til ovenstående nedsættes en arbejdsgruppe, der kan vurdere, hvorledes overvejelser omkring målgruppe og værdi i bredere perspektiv kan integreres i projektforløbet fra ansøgningsfasen til projektet er afsluttet.

Arbejdsgruppen kan endvidere udarbejde strategier for formidling af forskningsresultater målrettet mod de identificerede målgrupper og det enkelte forskningsprojekts værdi i bredere perspektiv.

Endelig anbefaler vi, at omfanget af forskningsprojekter, herunder antal projekter og samlet økonomi for projekterne på de enkelte hospitaler og i psykiatrien formidles i et særskilt afsnit i regionens årsrapport.

Bilag 1: Forslag til systemmæssige og organisatoriske forbedringer m.v.

Gennemgangen har vist, at ØS Indsigt og det Forsknings-Administrative System (FAS) kun i et begrænset omfang understøtter forretningsgange og interne kontroller i forbindelse med de administrative funktioner i tilknytning til de eksternt finansierede forskningsprojekter, konti m.v.

Vi anbefaler, at der nedsættes en arbejdsgruppe, der har til formål at afdække brugernes behov for systemmæssig understøttelse af arbejdsgange og interne kontroller, og sammenholder disse behov med den aktuelle funktionalitet i ØS Indsigt og FAS.

Det er vores vurdering, at FAS med fordel kan udbygges således, at det indeholder alle de projektstamdata, der er nødvendige for en effektiv projektadministration, herunder giver mulighed for at søge i samt filtrere oversigter over projekterne. Dette omfatter bl.a. felter til angivelse af:

- Hospitalsnummer og eventuel afdelingsnummer
- Projektnr.
- Projektkategori
- Projektansvarlig medarbejder (nummer)
- Projektstatus (åben eller lukket)
- Finansieringsform (udelukkende ekstern eller både intern og ekstern finansiering)
- Størrelsen af administrationsgebyret i % og/eller i absolut størrelse pr. år
- Om der skal udarbejdes et projektregnskab (ja/nej)
- Om projektregnskabet skal revideres (ja/nej)
- Bevillingsgiver og bevillingsreference.

Arbejdsgruppen bør endvidere overveje om processer, der i dag udføres manuelt, med fordel kan automatiseres. Dette omfatter f.eks.:

- Workflow til oprettelse og ændring samt afdelingsledelsens/centerledelsens godkendelse af nye projekter samt ændringer til eksisterende projekter
- Beregning af administrationsgebyret efter forudbestemte kriterier
- Beregning af den samlede bevilling på projektet på basis af registreringer af individuelle bevillinger samt dokumentation herfor i bevillingsbreve
- Generering af lister til brug for den løbende projektopfølgning, f.eks.
 - oversigt over projekter med angivelse af aktuel over- eller underskud og restbevilling,
 - oversigt over projekter, der ikke har været bevægelser på i en given periode,
 - oversigt over projekter, hvor Region Midtjylland har bidraget til finansieringen,
 - oversigt over nye eller ændrede projekter med beskrivelse af ændringens indhold.

Medarbejderne, der anvender FAS, bør løbende orienteres om systemets funktionalitet herunder mulighed for at søge på kryds og tværs af alle projekter ud fra forskellige kriterier.

© 2013 KPMG Statsautoriseret Revisionspartnerselskab, a Danish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name, logo and 'cutting through complexity' are registered trademarks or trademarks of KPMG International.

